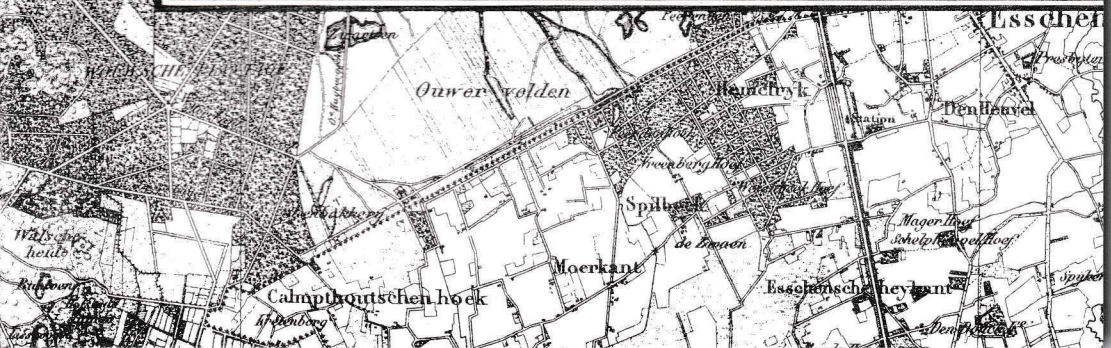

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

4-'96

De wethouder van trouwzaken

Een merkwaardige en tegelijk aardige taak die in het Belgische gemeentebestuur overgebleven is in vergelijking met het Nederlandse, heb ik nog niet zo lang geleden opnieuw bevestigd gezien in buurgemeente Essen. En wel bij een excursie van de Dussense gemeenteraad aan het "buitenlandse" Essen. Aardig om ons een wat te verdiepen in het verschijnsel "partijgebonden benoemingen" en de gekozen burgemeester", maar ook goed voor wat vermaak met fameuze bieren. Over de "bieren" wil ik het niet hebben, wel over hetgeen ik opnieuw bevestigd heb gezien, wat mij overigens ook al bekend was van de collegiale uitwisseling tussen Wouw en Essen in de tachtiger jaren, toen ik nog deel uitmaakte van het Wouwse college: dat de Belgen een speciale "schepen" voor trouwzaken hebben.

Bijna tegelijkertijd ontdekte ik in het notulenboek van de Wouwse gemeenteraad dat dit verschijnsel ook in Wouw lang bestaan heeft. Wanneer het opgehouden is, is mij niet bekend, wel dat op 16 april 1904 in de formele verordening op de burgerlijke stand vastgelegd werd dat wethouder Antonie Luijckx officieel benoemd werd als de persoon, die belast werd met het sluiten van huwelijken. Luijckx werd als zodanig unaniem door de raad benoemd. Met uitzondering van de huwelijken is gemeentesecretaris Petrus Goosen voor alle andere zaken en akten ambtenaar van de burgerlijke stand. Voor de huwelijken komt hij pas in beeld bij afwezigheid van wethouder Luijckx, want ze vervangen elkaar. Als geen van beiden aanwezig is neemt ambtenaar Aloysius Leijdekkers hen waar. Merkwaardig is dat burgemeester Daverveldt, die voor die tijd de huwelijken sloot en wethouder Dekkers niet voorkomen in het rijtje van de ambtenaren van de burgerlijke stand. Want bij afwezigheid van de drie eerder genoemden worden hun taken waargenomen door achtereenvolgens de gemeenteraadsleden Van Gastel en Siebelink.

4

De verordening meldt ook waar en wanneer men terecht kan voor aangiften en/of huwelijken. Als plaats is, uiteraard, bepaald het gemeentehuis, dat *"zooveel noodig zal worden verlicht en verwarmd"*. Tussen negen en twaalf kan men voor de burgerlijke stand op het gemeentehuis terecht, met uitzondering van de zondagen en de algemeen erkende christelijke feestdagen. Overigens kan de *"belanghebbende"* op deze dagen in uitzonderlijke gevallen tussen acht en negen 's morgens op het gemeentehuis terecht als hij aan kan tonen dat de aangiften op de andere dagen onmogelijk zijn. En zo dat ooit gebeurt, moet de ambtenaar na vervulling van de taken het bureau weer onmiddellijk sluiten.

Een huwelijkssluiting is overigens gratis, wanneer deze op de vastgestelde kantooruren plaats vindt. Bij de invoering van de legesverordening in 1899 is wel een vergoeding in rekening gebracht wanneer een huwelijk buiten de vastgestelde uren gesloten wordt. In dat geval dient het bruidspaar een bedrag van een tientje neer te tellen. Wanneer het bruidspaar *"minvermogen"* is, kan het daarvan vrijgesteld worden, mits aangetoond kan worden dat *"uit hoofde van gewichtige en wettige oorzaken voltrekking op andere dan gewone tijd verlangd wordt"*.

In de verordening wordt overigens ook een, wat wij nu noemen, profijtbeginsel vastgelegd. Voor verschillende handelingen moet voortaan leges betaald worden. Zo kost de *"legalisatie"* van een handtekening een dubbeltje, een afschrift van een geschreven stuk een kwartje per blad van 27 regels en een afschrift van een gedrukt stuk, voor zover alleen het invullen nodig is twintig cent per vel of een dubbeltje voor een half vel. En zelfs wat wij nu "gemeentelijk minimabeleid" noemen komt, zij het in andere bewoordingen, in de verordening voor. Wanneer personen onvermogen zijn de leges te betalen voor stukken, die ze voor persoonlijk belang nodig hebben, krijgen ze ontheffing van de betaling.

Dussen, december 1995

HENK HELLEGERS

Bronnen:

Legesverordening gemeente Wouw, 1899.

Verordening op de Burgerlijke Stand gemeente Wouw, 1904.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.